

پیشگفتار مترجمان

هسته اصلی مبانی نظری نویسنده این کتاب، لورنس شولمن، رویکرد تعاملی است که آن را در خصوص فعالیت مددکاری اجتماعی و آموزش این حرفه به کار برده و توانسته است الگوی مناسب و کارآمدی را چه در زمینه کار با فرد و گروه و چه در زمینه سرپرستی کارورزی دانشجویان مددکاری ارائه کند.

به دنبال ترجمه و چاپ کتاب *مهارت‌های مددکاری* از این نویسنده و استقبال مددکاران اجتماعی، دانشجویان و اساتید این رشته از کتاب مذکور که در دو جلد با عنوان *مهارت‌های کار با فرد و خانواده (جلد اول)*، و *مهارت‌های کار با گروه (جلد دوم)* انتشار یافت و همچنین نبود کتاب مرجع و معتبر در زمینه سرپرستی کارورزی در مددکاری اجتماعی، بر آن شدیم که کتاب حاضر را که در این زمینه و در واقع مکمل دو جلد کتاب قبلی است عرضه بداریم. اگر در اینجا، مددکاری جامعه‌ای را نادیده بگیریم، این سه جلد کتاب مجموعه کاملی است که می‌تواند نیازهای علمی و عملی دانشجویان، مددکاران اجتماعی و سرپرستان (مربیان) کارورزی را برآورده سازد. در فعالیت مددکاری اجتماعی، برخلاف دیگر حرفه‌های یاریگرانه، آگاهی از نقش و کارکرد این حرفه، از مباحثی است که هم فوق‌العاده اهمیت دارد و هم گاهی پیچیده و دشوار است و غالباً مددکاران و دانشجویان در این زمینه دچار مشکل می‌شوند. کتابهایی از این دست، کمک زیادی به شناخت، تبیین و شفافیت این کارکرد و نقشها در موقعیتهای مختلف می‌کند. به علاوه، در این آشفته‌بازاری که در خصوص محتوای کتابهای مددکاری اجتماعی اعم از تألیف یا ترجمه وجود دارد و باعث شده دانشجویان و مربیان کارورزی سردرگم شوند و ندانند در عرصه

کارورزی باید به چه موضوعات و نکاتی توجه کنند و چه مسائلی اهمیت بیشتری دارد، این کتاب که بر مبنای علمی، پژوهشی و تجربی استوار است می‌تواند بسیاری از ابهامات را از بین برده و کارکردها و نقشهای اصلی و فرعی سرپرستی را همراه با مهارتها و روشهای لازم معرفی کند و راهنمای عملی خوبی برای آنان باشد.

در این کتاب، به وضوح می‌بینیم به بسیاری از مسائلی که دانشجویان و سرپرستان (مربیان) ما نیز در عرصه کارورزی با آنها مواجهند، اشاره و راهکارهای مناسبی ارائه شده است. این اثر گرچه یک کتاب تخصصی در حوزه مددکاری اجتماعی است، اما برای دست اندرکاران دیگر رشته‌های یاریگرانه و رفاه اجتماعی همچون مشاوره، روان‌شناسی، مدیریت روابط انسانی، پرستاری، تعلیم و تربیت و توان‌بخشی نیز مفید بوده و کاربرد دارد. از اساتید و صاحب‌نظران بزرگوار می‌خواهیم بر ما منت نهاده و اشکالات و کاستیهای ترجمه این اثر را به ما گوشزد نمایند تا ان شاء الله در فرصتهای بعدی اصلاح گردد.

در پایان لازم می‌دانیم از آقای اکبر بخشی‌نیا ویراستار علمی کتاب که نهایت همکاری را در ویرایش این کتاب داشته‌اند، و همچنین مسئولان سازمان «سمت» و کارکنان آن، به ویژه آقای رضا عبدالرسولی و خانم عادلہ مشایخی، و همکارانشان در بخش ویرایش که در آماده کردن این کتاب برای چاپ تلاش وافری کردند، تشکر و قدردانی نماییم.

پیشگفتار

سرپرستی در مددکاری اجتماعی، فرایند مهمی است. سرپرستان ماهر در قبال محافظت از مددجویان، پیشبرد و ارتقای فعالیت مددکاری اجتماعی و رشد حرفه‌ای شخص مددکار مسئول‌اند. با توجه به محیط‌های پیچیده‌ای که مددکاران اجتماعی در آنجا مشغول‌اند، سرپرست باید بتواند اغلب، هم‌زمان در سطوحی بسیار متفاوت، به گونه‌ای کارآمد و مؤثر عمل کند. بخشی از اقدامات سرپرست طی یک روز کاری عبارت است از: محول کردن وظایف، حل اختلافها، اجرای خط‌مشی مدیریتی خاص، ایجاد نظم و هماهنگی، یافتن منابع مالی برای آموزشهای مستمر و مهم و تعیین اولویتها. تمام این اقدامات به مهارتهای خاص نیاز دارد.

انجمن ملی مددکاران اجتماعی امریکا (NASW)^۱ چنان‌اهمیتی برای مهارتهای سرپرستی قائل است که آن را یکی از معیارهای اصلی تمام اعتبارنامه‌های انجمن قرار داده است. دو سال آموزش سرپرستی برای فارغ‌التحصیلان کارشناسی - به تأیید انجمن علمی مددکاران اجتماعی لیسانسیه صلاحیت‌دار^۲ - و همچنین برای فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد - کسب اعتبارنامه‌های تخصصی مددکاران اجتماعی مدرسه و تأیید انجمن علمی مددکاران اجتماعی صلاحیت‌دار^۳ - از ضرورت‌های کسب مدارک مربوط است. همچنین برای ثبت نام در فهرست مددکاران اجتماعی بالینی انجمن ملی مددکاری اجتماعی (NASW) دو سال آموزش سرپرستی لازم است. این انجمن، سرپرستی را صرفاً برای افراد حرفه‌ای مبتدی یک پیش‌نیاز محسوب نمی‌کند. بلکه استانداردهای بالینی (NASW, 1989) و رهنمودهای این انجمن برای

1. National Association of Social Workers

2. Academy of Certified Baccalaureate Social Workers

3. School Social Work Specialist Credential and the Academy of Certified Social Workers

فعالیت خصوصی (NASW, 1991) هر دو بر مشاوره دوره‌ای برای افراد حرفه‌ای تمام سطوح تجربی تأکید دارند. هر یک از ما برای جلب اعتماد واقعی مددجویان و مؤسسات محل کار خود و نیز برای رسیدن به رشد و کمال شخصی باید سرپرستی شویم. انجمن ملی مددکاران اجتماعی به منزله یک مجمع متعهد به ارتقای فعالیت مددکاری اجتماعی و تضمین کیفیت در ارائه خدمات، مشخصاً قصد دارد مددکاران اجتماعی را برای توسعه مهارت‌های سرپرستی یاری دهد. کتاب شولمن با عنوان *رویکرد تعاملی به سرپرستی* یکی از ابزارهای عالی برای رسیدن به این هدف است. فنونی که شولمن مطرح می‌کند گرچه دقیقاً در چهارچوب نظری قرار می‌گیرند، چندان پیچیده و پر رمز و راز نیستند. به علاوه، این فنون مستقیماً با اوضاع و شرایطی ارتباط می‌یابند که خط اول یا زمینه اصلی فعالیت سرپرست است. شولمن از موضوعاتی صحبت می‌کند که در جهان واقعی رخ می‌دهد و عناصر لازم برای شکل دادن به مهارت‌های منسجم و کارآمد را ارائه می‌دهد تا سرپرستان بتوانند از عهده این واقعیت‌ها برآیند. علاوه بر این، شولمن این واقعیت را درک می‌کند که تمام افراد حرفه‌ای در مددکاری اجتماعی باید در مسیری دوگانه کار کنند - یک مسیر در چهارچوب نظام‌های رسمی است که آنان را احاطه کرده و مسیر دیگر، نظام‌های غیررسمی است که باید بیشتر کارهای مهم خود را از طریق آنها به سرانجام برسانند. از آنجا که شولمن تمام فنون و فرایندهایی را که مطرح می‌کند در شرایط عملی و نیز در تحقیقات تجربی اجرا کرده است، خواننده می‌تواند مطمئن باشد که این فنون، کارایی لازم را دارند.

از انتشارات انجمن ملی مددکاران اجتماعی سپاسگزارم که به چاپ این کتاب اقدام کرده است. در گردهمایی‌های علمی و کارگاه‌های آموزشی از این کتاب استفاده کرده‌ام و به عنوان یک منبع عالی در زمینه سرپرستی مطالعه آن را به سرپرستان پیشنهاد می‌کنم.

شلدون، آر. گلداشترین

مدیرعامل انجمن ملی مددکاران اجتماعی^۱

تقدیر و تشکر

لازم می‌دانم از همکاریهای افرادی که امکان تألیف این کتاب را فراهم کرده‌اند، سپاسگزاری کنم.

ویلیام شوارتز^۱، دیدگاه کنش متقابل (تعاملی) را که مبنای بسیاری از کارهایم می‌باشد، مطرح کرده است. او سالها قبل جهان را وداع گفت، اما هنوز برای ما وجود دارد.

اولین مطالعه سرپرستی که در این کتاب بدان اشاره شده است، طرح مشترکی بود که با همکاری دو تن از همکارانم، الیزابت رابینسون و آنا لاکی^۲ به اجرا در آمد (شولمن، رابینسون و لاکی، ۱۹۸۱). نتایج این طرح را بنیاد پی.ای. وودوارد از ونکوور^۳، بریتیش کلمبیا و هیئت مدیره کمکهای رفاهی در زمینه بهداشت و رفاه اجتماعی کانادا تأیید کرده‌اند. از بنیاد وودوارد، دکتر جک مک کریری^۴ مشوق بزرگم برای آماده کردن زمینه اولیه کار بود و موجب شد هیئت مدیره کمکهای رفاهی و تأمین هزینه‌های مالی طرح را تقبل کند. مخصوصاً خود را مرهون جی. اواریست تریولت^۵ می‌دانم که در این مطالعه اولیه، مشورتها و تشویقهای لازم را برایم فراهم کرد.

تحقیق بسیار جدیدتری که در این کتاب آمده است، مطالعه‌ای فرعی از طرح بزرگ‌تر و جامع‌تری بود که در زمینه فعالیت مددکاری اجتماعی به اجرا در آمد (شولمن، ۱۹۹۱). این مطالعه با کمک صمیمانه بنیاد ادنا مک کانل - کلارک^۶ ممکن شد؛ به‌خصوص از پیتر فورسیس^۷ رئیس بنیاد، به دلیل تشویقهای صمیمانه‌اش سپاسگزارم.

-
1. William Schwartz
 2. Elizabeth Robinson and Anna Luckyj
 3. P. A. Woodward Foundation, of Vancouver
 4. Dr. Jack McCreary
 5. J. Evariste Theriault
 6. Edna McConnel-Clark Foundation
 7. Peter Forsyth

همکاران دیگر با روشهای مختلف و از راههای گوناگون کمک کردند. در مدرسه مددکاری اجتماعی دانشگاه بریتیش کلمبیا^۱ تعدادی از همکاران صمیمانه در پیشرفت کارم مشارکت داشتند و مشورتهای ارزشمندی به من ارائه دادند. همکارانم در دانشگاه مددکاری اجتماعی بوستون نیز با مشورتهای فردی و صمیمانه، کمک بسیار بزرگی برایم بودند. هنگامی که نیازمند مشورتهای آماری بودم، دون اولریچ^۲ را در کنار خود داشتم. کمکهای وی برای کشف نحوه استفاده از لیزرل^۳ (جرسکوگ و سوربوم، ۱۹۸۸ الف و ۱۹۸۸ ب) در تحلیلهای آماری، برایم اهمیت ویژه داشت. همسرم شیلا^۴ در تصحیح متن، صمیمانه کمک کرد و از شروع طرح تا مرحله چاپ از حمایتهای خاص دریغ نورزید. طی این مراحل مختلف بسیاری از کارکنان اداری در این طرح تحقیقی عظیم کار کردند. آوریل هامیلتون و لاون استانیفیلد^۵ از ابتدای طرح تا پایان آن خدمات مدیریتی و حمایتی ارزشمندی را تدارک دیدند، ریزا شنیدا^۶ و آنالاکسی ابزارهای کلیدی مربوط به مطالعه مقدماتی غیررسمی را فراهم کردند.

راید اسپنسر^۷ از دانشگاه بریتیش کلمبیا، بسته آماری اصلی را برای بایگانی اطلاعاتی خدمات اجتماعی تهیه کرد و سپس این بسته را ریچارد راسولیس^۸ به رایانه دانشگاه بوستون منتقل کرد. کمکهای جان هولی هان^۹ از کارکنان مرکز رایانه‌ای دانشگاه بوستون نیز بسیار سودمند واقع شد. معاونان تحقیقات دانشجویی دانشگاه بوستون، از جمله لورا کلر، باربارا لویز و جودی یونی گی هارا^{۱۰} در مراحل پایانی طرح وارد این کار شدند.

مطالعه در وزارت منابع انسانی استان بریتیش کلمبیای کانادا^{۱۱} به مرحله اجرا درآمد (امروزه این تشکیلات، وزارت خدمات اجتماعی و مسکن نامیده می‌شود). اینجانب مرهون بسیاری از کارکنان بخش مرکزی و بخشهای تابعه این وزارتخانه

-
1. British Columbia	2. Don Oellerich
3. Lisrel	4. Sheila
5. April Hamilton and Lavone Stanfield	6. Reisa Schneida
7. Reid Spencer	8. Richard Rasulis
9. John Hoolihan	
10. Laura Clere, Barbara Lewis, and Jody Yonigihara	
11. Ministry of Human Resources of the Canadian Province of British Columbia	

هستم که هم در مرحله مقدماتی و هم در مراحل جمع‌آوری اطلاعات با پیشنهادهای خود مرایاری دادند. در این زمینه، تشکر خاص خود را به جان نوبل^۱ معاون وزیر وقت، دیک باتلر^۲ رابط مدیرعامل (و معاون فعلی وزیر)، گری مرنر^۳، لسی آرنولد^۴ و الیزابت رایبسون تقدیم می‌کنم.

در نهایت از کارکنان و مددجویانی که در هر دو مطالعه شرکت کردند، سپاسگزارم. همان‌طور که در فصلهای کتاب روشن خواهد شد، این کارکنان و مددجویان، طی سالهایی که با یکدیگر کار می‌کردیم، متحمل فشارهای طاقت‌فرسایی شدند و صمیمانه از دقت و نیروی خویش مایه گذاشتند.

1. John Noble
3. Gerry Merner

2. Dick Butler
4. Leslie Arnold